

Jafnréttisáætlun Glerárskóla

Jafnréttisáætlun þessi er gerð í samræmi við ákvæði laga um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 10/2008 og Jafnréttisstefnu Akureyrarbæjar. Áætlunin nær annars vegar til jafnréttis kynjanna meðal starfsfólks og hins vegar meðal nemenda. Einnig verður horft til jafnréttis kynjanna í samstarfi við heimilin. Sérstök aðgerðaáætlun, önnur en sú sem hér fylgir hverjum lið fyrir sig, mun unnin af jafnréttisnefnd og sett fram á haustdögum. Aðgerðaáætluninni er ætlað að ná fram leiðréttingu á ríkjandi stöðu. Aðgerðir eru tímasettar (þar sem það á við) og ábyrgðaraðili ákveðinn.

Skilgreining á jafnrétti byggð á könnun meðal starfsfólks í Glerárskóla: Jafn réttur og sömu tækifæri einstaklinga til starfa, launa og einkalífs. Að þessu skal stefnt óháð kynferði, kynhneigð, trú, uppruna, litarhætti eða fötlun. Jafnrétti snýst því um mannréttindi og þann sjálfsgöða rétt að ekki eru allir eins.

Ábyrgð og stjórnun jafnréttismála: Meginábyrgð skal vera hjá yfirstjórn skólans: *Skólastjóri og deildarstjórar*. Yfirstjórn getur þó falið öðrum stjórnendum ábyrgðina s.s. deildarstjórum og stigsstjórum. Einnig getur yfirstjórn falið einstökum starfsmönnum umsjón og eftirfylgni. Jafnréttisáætlun er líklegri til að bera árangur ef henni er fylgt eftir af sérfræðingum í jafnréttismálum. Í því sambandi má benda á Jafnréttisstofu, sem staðsett er á Akureyri, sem leita má ráða hjá ef brotið er gegn áætluninni eða jafnréttislögum.

Jafnréttisnefnd Glerárskóla: Skipun þriggja aðila í jafnréttisnefnd skal miðast við haustdaga og þess gætt að kynjahlutföll séu sem jöfnust. Hlutverk jafnréttisnefndar Glerárskóla er að vinna að stefnumörkun og leiðum til þess að jafnréttismál skólans séu í góðum farvegi. Ennfremur að sjá til þess að jafnréttisáætlun samræmist aðalnámskrá.

Kynjasambætting: Úr 23. gr. jafnréttislaga

Kynjasambættingar skal gætt við alla stefnumótun og áætlanagerð í skólastarfi. Kynja- og jafnréttissjónarmið skulu sambætt allri starfsemi skólans, s.s. við stjórnun og kennslu. Einnig skal jafnrétti haft að leiðarljósi við stefnumótun, ákvarðanatöku og áætlanagerð. Stefnt skal að því að flétta kynjasjónarmið inn í allar námsgreinar sem kenndar eru eftir því sem við á og unnt er. Stefnt skal að ítarlegu námskeiði og fræðslu í kynjasambættingu og í grundvallaratriðum jafnréttislaga fyrir starfsfólk skólans. Benda má á hagkvæmni sérstaks gátlista um kynjasambættingu við innleiðingu hennar (má útbúa að loknu námskeiði um kynjasambættingu).

Starfsfólk**Laus störf** Úr 18. gr. jafnréttislaga

Atvinnurekendur og stéttarfélag skulu vinna markvisst að því að jafna stöðu kynjanna á vinnumarkaði. Atvinnurekendur skulu sérstaklega vinna að því að jafna stöðu kynjanna innan fyrirtækis síns eða stofnunar og stuðla að því að störf flokkist ekki í sérstök kvenna- og karlastörf. Sérstök áhersla skal lögð á að jafna hlut kynjanna í stjórnunar- og áhrifastöðum. Úr 20. gr. jafnréttislaga

Starf sem laust er til umsóknar skal standa opið jafnt konum og körlum. Við nýráðningar verður leitast við að jafna kynjahlutfallið í samræmi við mannauðsstefnu Akureyrarbæjar.

Hvernig: Gerð verði samantekt á kynjahlutfalli starfsfólks hvers skóla eftir starfsheitum. (*lóðrétt* = stjórnunarstöður og *lárétt* = aðrir starfsmenn).

Hver: Skólastjórnendur/jafnréttisnefnd í samstarfi við starfsmannáþjónustu.

Hvenær: Við upphaf skólaárs, ágúst-september.

Hvernig: Í starfsauglýsingum verði vitnað til jafnréttisáætlunar skólans.

Hver: Skólastjórnendur.

Hvenær: Þegar við á.

Hvernig: Við ráðningar verði unnið í samræmi við verklagsreglur Akureyrarbæjar um ráðningar m.t.t. kynjasjónarmiða.

Hver: Skólastjórnendur.

Hvenær: Þegar við á.

Laun Úr 19. gr. jafnréttislaga

Konum og körlum er starfa hjá sama atvinnurekanda skulu greidd jöfn laun og skulu

njóta sömu kjara fyrir sömu eða jafnverðmæt störf. Nauðsynlegt er að fylgjast með launum starfsmanna út frá kynjasjónarmiði og vinna að því að jafna laun kynjanna komi launamunur í ljós.

Hvernig: Gerð verði úttekt þar sem skoðuð verða grunnlaun, yfirvinnugreiðslur o.s.frv. eftir kyni og starfsheitum.

Hver: Jafnréttisráðgjafi Akureyrarbæjar.

Hvenær: Samkvæmt ákvörðunum jafnréttisráðgjafa.

Starfsþjálfun og endurmenntun Úr 20. gr. jafnréttislaga:

Atvinnurekendur skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að konur og karlar njóti sömu möguleika til endurmenntunar, símenntunar og starfsþjálfunar og til að sækja námskeið sem haldin eru til að auka hæfni í starfi eða til undirbúnings fyrir önnur störf.

Konur og karlar sem vinna sambærileg störf í skólanum skulu hafa jöfn tækifæri til starfsþjálfunar og endurmenntunar.

Hvernig: Við gerð endurmenntunaráætlunar skal þess gætt að kynjum sé ekki mismunað. *Hver:* Skólastjórnendur í samráði við endurmenntunarnefnd.

Hvenær: Þegar við á.

Nefndir og ráð Ávallt skulu sitja hlutfallslega jafnmargar konur og karlar í öllum nefndum og ráðum á vegum Glerárskóla. Einnig skal skólinn tilnefna bæði konu og karl í hvert sinn sem hann tilnefnir í nefndir, stjórnir og ráð utan skólans. Málefnaleg rök skulu liggja fyrir ef vikið er frá þessum markmiðum (sjá 15. gr. laga nr. 10/2008).

Hvernig: Þegar skipað er í nefndir.

Hver: Skólastjórnendur.

Hvenær: Athugun í upphafi skólaárs, ágúst-september.

Samræming starfs og einkalífs Úr 21. gr. jafnréttis laga

Atvinnurekendur skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til að gera konum og körlum kleift að samræma starfsskyldur sínar og ábyrgð gagnvart fjölskyldu. Ráðstafanir þær skulu m.a. miða að því að auka sveigjanleika í skipulagningu á vinnu og vinnutíma þannig að bæði sé tekið tillit til fjölskylduaðstæðna starfsmanna og þarfa atvinnulífs, þar með talið að starfsmönnum sé auðveldað að koma aftur til starfa eftir fæðingarog foreldraorlof eða leyfi úr vinnu vegna óviðráðanlegra og brýnna

fjölskylduaðstæðna. Mikilvægt er að starfsfólk hafi tækifæri til þess að sinna skyldum sínum í starfi jafnt sem einkalífi og að gott jafnvægi sé þar á milli. Gera skal starfsfólki af báðum kynjum kleift að samræma fjölskyldulíf og vinnu. Ennfremur skal starfsfólki gert kleift að sinna tímabundinni fjölskylduábyrgð sem skapast af veikindum barna, maka eða foreldra. Ekki skal líta á það sem mismunun að tekið sé tillit til kvenna vegna þungunar eða barnsburðar.

Hvernig: Óskir starfsfólks um sveigjanleika verði metnar eftir aðstæðum.

Hver: Skólastjórnendur.

Hvenær: Þegar við á.

Kynferðisleg áreitni, kynbundin áreitni og einelti Úr 22. gr. jafnréttis laga

Atvinnurekendur og yfirmenn stofnana og félagasamtaka skulu gera sérstakar ráðstafanir til að koma í veg fyrir að starfsfólk, nemar og skjólstæðingar verði fyrir kynbundinni eða kynferðislegri áreitni á vinnustað, stofnun, í félagsstarfi eða skólum. Gerðar hafa verið leiðbeiningar fyrir bæjarkerfið um viðbrögð við kynferðislegri áreitni, kynbundinni áreitni og einelti á vinnustöðum. Allt starfsfólk skólans þarf að vera meðvitað um ábyrgð og færar leiðir ef upp koma tilvik sem varða kynferðislega áreitni eða einelti.

Hvernig: Leiðbeiningarnar eru aðgengilegar í starfsmannahandbók á slóðinni <http://www.akureyri.is/starfsmannahandbok/Vellidan/areitni/>

Hver: Skólastjórnendur.

Hvenær: Í upphafi starfsárs og þegar við á.

Nemendur

Fræðsla Úr 23. gr. jafnréttis laga frá 2008

Á öllum skólastigum skulu nemendur hljóta fræðslu um jafnréttismál þar sem m.a.

skal lögð áhersla á að búa bæði kynin undir jafna þátttöku í samfélaginu, svo sem í

fjölskyldu og atvinnulífi. Grunnskólinn starfar samkvæmt markmiðum aðalnámskrár. Markmið sem lúta að kennslu í jafnréttismálum eru

tilgreind í mörgum greinum og skulu kennarar taka mið af því. Skv. aðalnámskrá er jafnrétti til náms eitt grundvallarviðmið skólastarfs en það er

fólgið í því að bjóða nemendum nám og kennslu við hæfi og gefa þeim tækifæri til að spreyta sig á viðfangsefnum að eigin vali. Í því tilliti er vert

að hafa í huga að í þessu felast ekki endilega sömu úrræði fyrir alla heldur sambærileg og jafngild tækifæri. Á síðunni www.jafnrettiiskolum.is er

m.a. að finna námsefni og upplýsingar sem nýtast við kennslu. Gerð verði grein fyrir jafnréttisfræðslu vetrarins í kennsluáætlunum og/eða

kennsluskýrslum.

Hvernig: Unnið samkvæmt og tekið mið af aðalnámskrá sbr. ofangreinda þætti.

Hver: Kennarar.

Hvenær: Samkvæmt kennsluáætlunum og vorannarskýrslum.

Kennslu- og námsgögn Úr 23. gr. Jafnréttis laga frá 2008

Kennslu- og námsgögn skulu þannig úr garði gerð að kynjum sé ekki mismunað. Í aðalnámskrá grunnskóla segir að við gerð námsgagna og val á

þeim skuli þess gætt að taka mið af jafnrétti og mismuna ekki einstaklingum eða hópum vegna kynferðis, kynhneigðar, búsetu, uppruna,

litarháttar, fötlunar, trúarbragða eða félagslegrar stöðu. Námsgagnastofnun hefur útbúið gátlista, þar sem m.a. er horft til kynjasjónarmiða,

sem öllum höfundum og öðrum sem vinna fyrir stofnunina er gert að hafa að leiðarljósi. Kennarar nýti sér það námsefni sem samið hefur verið

út frá fyrirtöldum leiðbeiningum (sé það fyrir hendi) en gæti þess að auki að nota ekki gagnrýnislaust námsefni sem sýnir staðlaðar kynjaímmyndir

eða mismunar kynjunum að einhverju leyti.

Hvernig: Unnið samkvæmt og tekið mið af aðalnámskrá sbr. ofangreinda þætti.

Hver: Kennarar.

Hvenær: Þegar við á.

Náms- og starfsfræðsla Úr 23. gr. Jafnréttislaga frá 2008

Í náms- og starfsfræðslu og við ráðgjöf í skólum skulu piltar og stúlkur óháð kyni

hljóta fræðslu og ráðgjöf í tengslum við sömu störf. Mikilvægt er að kynna nemendum af báðum kynjum möguleika á ólíkri framhaldsmenntun og störfum sem litið hefur verið á sem hefðbundin kvenna- eða karlastörf .

Hvernig: Hér eru nefndar nokkrar leiðir sem mögulegar eru: • Atvinnukynningar í skólunum – Fólk af vinnumarkaðnum fengið til að halda stutta fyrirlestra og svara fyrirspurnum. Leitast verði við að fá fólk sem hefur valið sér óhefðbundnar leiðir m.t.t. kyns í námi og starfi. •

Atvinnulífskynningar – Nemendur fái tækifæri til að kynna sér atvinnulífið á eigin skinni. Hvatt verði til þess að nemendur prófi það sem hentar hverjum og einum burtséð frá kyni. • Áhugasviðsgreining – Slík greining standi til boða áður en nemandi lýkur grunnskóla. • Fyrirlestur – Fulltrúar frá Jafnréttisstofu fengnir til að kynna jafnréttislög, starfsemi stofunnar og jafnrétti með tilliti til launa og í almennum skilningi.

Hver: Námsráðgjafi.

Hvenær: Dreifist á skólaárið, tengist skóladagatali og starfsáætlunum.

Kynferðisleg áreitni og kynbundin áreitni Úr 22. gr. jafnréttislaga

Atvinnurekendur og yfirmenn stofnana og félagasamtaka skulu gera sérstakar

ráðstafanir til að koma í veg fyrir að starfsfólk, nemar og skjólstæðingar verði fyrir

kynbundinni eða kynferðislegri áreitni á vinnustað, stofnun, í félagsstarfi eða skólum. Skólastjórnendur skulu skv. lögum gera sérstakar ráðstafanir til að koma í veg fyrir að nemendur verði fyrir kynferðislegri áreitni í skólanum, hvort heldur sem er af hálfu annarra nemenda eða starfsfólks. Fræðsla um kynþroska, kynlíf og siðferði í samskiptum kynjanna verði samkvæmt markmiðum aðalnámskrár og skólanámskrár. Þess skal gætt að nemendur fái þjálfun í að þekkja og tjá tilfinningar sínar og læri að virða tilfinningar annarra óháð kyni. Efla ber umræðu um hvernig koma megi í veg fyrir kynferðislegt ofbeldi. Koma skal upp vinnureglum um viðbrögð við kynferðislegri áreitni.

Hvernig: Unnið samkvæmt og tekið mið af aðalnámskrá sbr. ofangreinda þætti.

Hver: Kennarar sjái um fræðsluna, skólastjórnendur og jafnréttisnefnd um að koma upp vinnureglum.

Hvenær: Samkvæmt kennsluáætlunum og þegar við á. Vinnureglur þurfa að vera til í handbók skólans sem er uppfærð á hverju hausti.

Samstarf við heimilin

Starfsfólk skólans þarf að vera meðvitað í samskiptum við foreldra/forráðamenn og

gæta þess að litið sé á feður og mæður jafngild í foreldrasamstarfinu. Gæta skal þess að hvetja foreldra af báðum kynjum til þátttöku í öllu starfi sem skólinn býður upp á. Ef kynjamunur virðist á þátttöku foreldra skal leita leiða til að minnka þann mun.

Hvernig: Þegar haft er samband við heimilin skal þess gætt að hafa ekki aðeins samskipti við móður.

Hver: Allir starfsmenn skólans sem eiga samskipti við heimilin.

Hvenær: Þegar við á.

Aðgerðabundin jafnréttisáætlun Glerárskóla

Fyrirtæki og stofnanir þar sem starfa fleiri en 25 starfsmenn skulu setja sér aðgerðabundnar jafnréttisáætlanir þar sem fram kemur hvernig starfsmönnum eru tryggð þau réttindi sem kveðið er á um í 19.–22. gr. jafnréttislaga.

Launajafnrétti 19. Grein

Markmið /Hvað?	Aðgerð/Hvernig?	Ábyrgð/Hver?	Tímarammi/Hvenær?
Að konur og karlar fái sömu laun og njóti sömu kjara fyrir sömu og jafnverðmæt störf.	Skoða launalista, athuga yfirvinnugreiðslur og viðbótarlaun v/ákveðinna verkefna með tilliti til kyns starfsmanna. Leita leiða til leiðréttinga ef mismunur kemur í ljós	Skólastjóri / launafulltrúi Skólastjóri	Apríl/ maí 2017 Ágúst/sept 2017
Laus störf standi bæði konum og körlum til boða. Jafna kynjahlutfallið í starfsmannahópnum. Konur og karlar sem vinna sambærileg störf skulu hafa jafnan aðgang að starfsþjálfun og endurmenntun.	Störf innan skólans auglýst án tillitis til kynferðis, aðeins undantekning ef um þaðvörslu er að ræða. Hvetja bæði kyn til umsókna um störf. Ef um jafnhæfa einstaklinga er að ræða skal ráða það kyn sem hallar á í starfsmannahópnum. Allir starfsmenn hvattir til að sækja námskeið eða endurmenntun sem nýtist þeim í starfi. Gott upplýsingaflæði um tilboð sem berast til skólans.	Skólastjórnendur	Þegar við á
Starfsfólki sé gert kleift að samræma starfsskyldur sínar og ábyrgð gagnvart fjölskyldu.	Sveigjanleiki í starfi. Allir starfsmenn hafi kost á að minnka við sig vinnu tímabundið eða eiga kost á hlutastarfi ef fjölskylduaðstæður krefjast þess. Vinnutímarammi	Skólastjórnendur	Þegar við á

	sveigjanlegur eins og kostur er og í samráði við starfsmenn og stjórnendur.		
Koma í veg fyrir að starfsfólk verði fyrir kynbundinni eða kynferðislegri áreitni á vinnustaðnum.	Starfsfólk fái fræðslu um hvað felst í kynbundinni eða kynferðislegri áreitni og viti hvert á að leita komi slíkt upp.	Skólastjórnendur	Árlega
Nemendur fái fræðslu um jafnréttismál. Að búa bæði kynin undir jafna þátttöku í samfélaginu, svo sem í fjölskyldu- og atvinnulífi.	Í aðalnámskrá er einn af grunnþáttum menntunar jafnrétti. Í skólanámskrá skal gerð grein fyrir hvernig hugtakið fléttast inní kennslu allra námsgreina. Allir nemendur taki jafnan þátt í öllum þeim verkefnum sem unnin eru innan skólans án tillitis til kynferðis. Fjölbreytt kennsla og viðfangsefni sem höfða jafnt til allra einstaklinga óháð kyni.	Kennarar	Allt skólaárið
Að kennslu- og námsgögn mismuni ekki kynjunum.	Skoða með gagnrýni kennslu- og námsgögn sem notuð eru í skólanum með tilliti til jafnréttissjónarmiða, mismununar kynja og staðalímýnda.	Kennarar	Allt skólaárið
Í námsráðgjöf og starfsfræðslu fái strákar og stelpur fræðslu og ráðgjöf í tengslum við sömu störf	Gæta þess að hæfni einstaklinga óháð kyni sé höfð að leiðarljósi þegar rætt er um nám og störf fólks í samfélaginu. Í umræðum sem geta skapast um framhaldsnám og/eða atvinnuþátttöku skal	Allt starfsfólk skólans	Allt skólaárið

	jafnréttissjónarmiða gætt í hvívetna.		
Koma í veg fyrir að nemendur verði fyrir kynbundinni eða kynferðislegri áreitni í skólanum.	Nýta það námsefni og utanaðkomandi fræðslu sem í boði er um kynbundið eða kynferðislegt ofbeldi eftir því sem við á með tilliti til aldurs og þroska nemenda skólans. Fylgjast vel með orðræðu nemenda og stöðva allt óviðeigandi tal þar sem hallar á annað kynið. Nýta bekkjarfundi í þágu jafnréttis.	Allt starfsfólk	Allt skólaárið
Að mæður og feður taki jafnan þátt í skólastarfinu. Starfsfólk skólans útiloki ekki annað foreldrið á grundvelli kyns.	Allar upplýsingar um atburði innan skólans og þátttöku í viðburðum og eða samtölum berist báðum foreldrum nemenda. Skoða póstlista foreldra í Mentor.	Kennarar / skólastjórnendur Aðstoðarskólastjóri / ritari	Allt skólaárið Að hausti
Stelpur og strákar hafi jöfn tækifæri til leikja á skólalóð	Skoða leiksvæðin og kynjaskiptingu í leikjum barna á lóðinni. Ræða á bekkjarfundum. Leita lausna og hugmynda með nemendum.	Allir starfsmenn	Allt skólaárið